

Uitbreiding van het tijdelijk onttrekkingsverbod voor onbevaarbare waterlopen

2
jul
2025

Het blijft droog in de provincie Antwerpen en de laatste dagen is het ook uitzonderlijk warm. Daarom breidt de gouverneur van de provincie Antwerpen het tijdelijk onttrekkingsverbod voor onbevaarbare waterlopen verder uit. Zolang het verbod van kracht is, mag er geen water worden onttrokken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in de betrokken stroomgebieden.

Op 19 juni 2025 werd het tijdelijk onttrekkingsverbod al aanzienlijk uitgebreid. Voor vrijwel de hele provincie is er nu een onttrekkingsverbod van kracht, al zijn er lokaal nog enkele uitzonderingen waar onttrekking nog toegelaten is.

Kritiek lage waterstanden in Barebeek en Vrouwvliet leiden tot uitbreiding onttrekkingsverbod

De debieten en peilen op de Barebeek en Vrouwvliet zijn kritisch laag geworden. Op de zijwaterlopen van deze stroomgebieden gold al een onttrekkingsverbod. Midden juni waren de debieten op de hoofdwaterlopen van 1° categorie nog voldoende, maar de aanhoudende droogte heeft ook daar voor een sterke daling gezorgd. Op de Vrouwvliet is er zelfs geen stroming meer over de stuw. In het afwaartse pand van de Barebeek zijn zowel het peil als het debiet zeer laag. Het is dan ook nodig om het tijdelijk onttrekkingsverbod uit te breiden naar het volledige stroomgebied van de Barebeek en Vrouwvliet binnen de provincie Antwerpen. Het tijdelijk verbod voor het stroomgebied van de Vrouwvliet en Barebeek is de enige wijziging ten opzichte van het bestaande onttrekkingsverbod dat sinds 19 juni van kracht is.

Waarom is een tijdelijk onttrekkingsverbod nodig?

Lage waterpeilen en debieten vormen een ernstige bedreiging voor fauna en flora, zowel in als rond de waterlopen. Wanneer een waterloop droogvalt, is de schade aan soorten die in het water leven onmiddellijk zichtbaar. Maar ook bij lage debieten wordt het ecosysteem van de waterloop al bedreigd: het water warmt sneller op, bevat minder zuurstof en biedt minder schuilplaatsen, waardoor dieren kwetsbaarder worden voor roofdieren. De ecologische gezondheid van onze waterlopen is onlosmakelijk verbonden met het bredere ecosysteem waarin we leven. Om de ecologische balans in onze waterlopen veilig te stellen is een onttrekkingsverbod dan ook noodzakelijk. Dit verbod blijft van kracht zolang de droogte aanhoudt. De waterloopbeheerders in de provincie Antwerpen zullen de droogtetoestand voortdurend opvolgen.

Uitbreiding van het tijdelijk onttrekkingsverbod

Sinds 9 mei 2025 geldt in de provincie Antwerpen een eerste tijdelijk onttrekkingsverbod. Dit verbod werd nadien verder uitgebreid op 23 mei en 19 juni. In zijn totaliteit is het tijdelijk onttrekkingsverbod van toepassing op de volgende stroomgebieden:

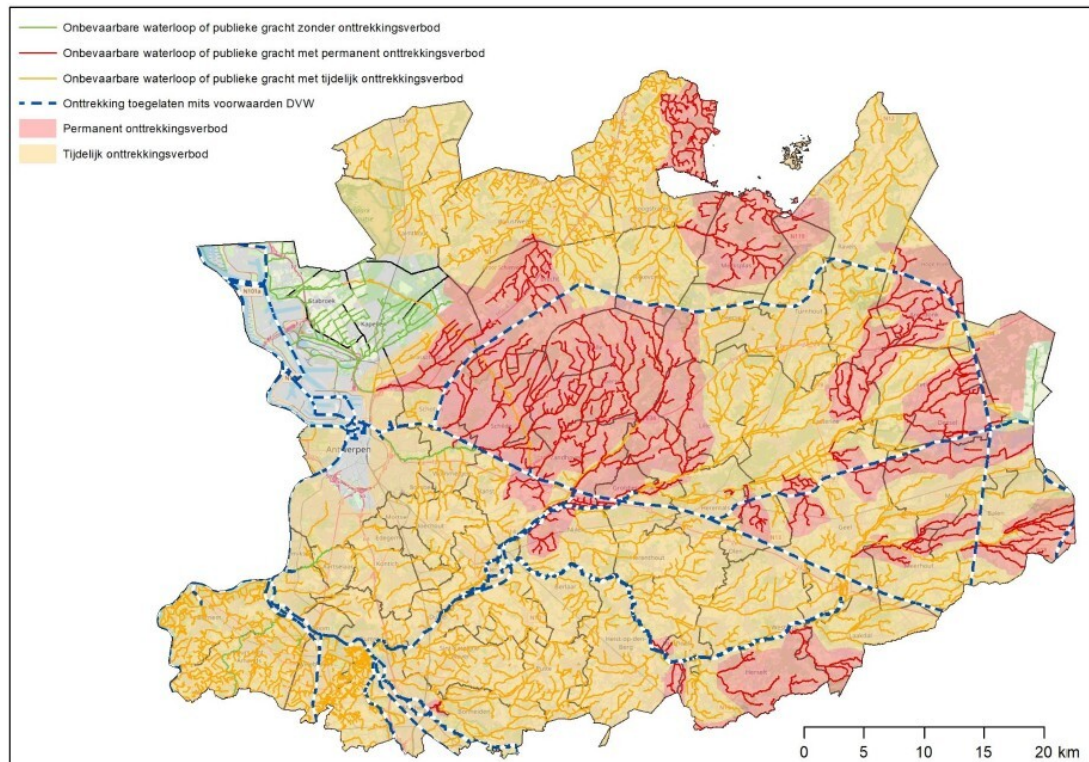
- Maasbekken
- Netebekken met deelbekkens
 - Kleine Nete
 - Grote Nete
- Antitankgracht (gedeeltelijk)
- Dijle- en Rupelbekken
- Benedenscheldebekken
- Schijnbekken
- Antitankgracht (bovenstrooms N111)

Er geldt een uitzondering voor het stroomgebied van het Postelvaartje en de polders rond Stabroek. Daar is de watertoevoer momenteel nog voldoende, waardoor wateronttrekking zonder schade aan het watersysteem mogelijk blijft.

Ook voor de **grotere waterlopen in het westen van de provincie** is het debiet op dit moment wel nog voldoende. Het ecologisch minimumdebiet komt de komende twee weken nog niet in het gedrang, waardoor onttrekkingen hier nog wel zijn toegelaten. Het gaat om de volgende onbevaarbare waterlopen van 1e categorie:

- Antitankgracht (afwaarts N111 Stabroek)
- Groot Schijn
- Grote Struisbeek/Benedenvliet
- Zielbeek
- Grote Molenbeek/Vliet Droogte

Bijlage 1: Kaart met aanduiding van de stroomgebieden met tijdelijk onttrekkingsverbod inclusief aanduiding van de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten van waaruit onttrekking van water verboden is. Op deze kaart worden ter info ook de stroomgebieden met een geldend permanent onttrekkingsverbod weergegeven dat werd ingesteld door het besluit van de gouverneur van 10 december 2021 en 22 mei 2025.

De stand van zaken van de onttrekkingsverboden en een interactieve kaart zijn te raadplegen via www.gouverneurantwerpen.be en <https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/dienst-integraal-waterbeleid/droogte/onttrekkingsverbod.html#actueel>.

Wat is een onttrekkingsverbod?

Zo'n verbod betekent dat er geen water uit een onbevaarbare waterloop mag worden opgepompt. Er zijn wel enkele uitzonderingen, zoals voor hulpdiensten bij noodgevallen of in beperkte gevallen voor drenken van vee dat in de weide staat en aanmaak van gewasbeschermingsmiddelen. De precieze voorwaarden zijn opgenomen in het besluit van de gouverneur.

Het tijdelijk onttrekkingsverbod is niet van toepassing op bevaarbare waterlopen, maar onttrekkers dienen zich wel te houden aan de richtlijnen van De Vlaamse Waterweg.

Alternatieve waterbronnen

Met het warme en droge weer in aantocht zal de watervraag de komende weken alleen maar toenemen. Wie nood heeft aan een alternatieve waterbron kan uitwijken naar mobiele captatiemogelijkheden langs de kanalen of kan gebruikmaken van gratis spoelwater dat door Pidpa ter beschikking wordt gesteld aan haar productiecentra. Daarnaast kan nuttig hergebruik van bemalingswater ook een alternatief zijn voor specifieke toepassingen. Volg steeds de geldende regels en wetgeving op die van toepassing zijn voor elk type van alternatieve waterbron.

Algemeen spaarzaam watergebruik en proactieve maatregelen

“De huidige droogte toont opnieuw hoe cruciaal het is om voluit werk te maken van infiltratie en het vasthouden van water,” zegt gouverneur Cathy Berx. “De plotse omslag van nat naar droog confronteert ons met de kwetsbaarheid van ons watersysteem. Systeemherstel en een doordachte afbouw van drainage zijn vandaag meer dan ooit noodzakelijk.”

Het is altijd belangrijk om spaarzaam om te gaan met ons kostbaar water en om niet-essentiële toepassingen te vermijden. De huidige drinkwatervoorraden en de toestand van het watersysteem vereisen op dit moment nog geen maatregelen ter beperking van het leidingwaterverbruik.

